

AURA BUZESCU

În princiara ei solitudine din secolarul cartier bucureștean al Icoanei, rămăsese ultima din marea falangă a clasicismului scenic interbelic. Istoria teatrului nostru i-a rezervat capitol, alături de Marioara Voiculescu, Maria Filotti, Lucia Sturdza Bulandra și alte nume ilustre dintr-o vreme în care ierarhiile scenei se structurau ca în romanele cavalierești prin eroism, trudă pînă la uitarea de sine, har pentru năzuință.

Pe lîngă toate aceste daruri într-o izbîndă, viața a mai adăugat ceva, rar în lumea capricioasă trăitoare sub luminile rampei - măsură și discreție absolută într-o existență aproape centenară. Se trăgea dintr-o familie bănățeană (26 august 1894), temătoare ca viața din regat să nu strice numeroșii copii. Aurora Almăjan, firavă cum o arată fotografiile, broda într-un atelier de croitorie cînd o descoperia Lucia Sturdza Bulandra și o lua la clasa ei de conservator. Din anul al doilea urcă pe scena Companiei Bulandra. E Serioja, băiețelul Anei Karenina... 1914. Curînd, în 1917, devine Aura Buzescu, prin căsătorie, cu administratorul companiei, hărăzit unei cariere financiare, ca om de încredere al Brătienilor. În registrul de stare civilă, actrița s-a declarat "fără profesiune". Născuse primul copil, Alexandru. Va urma o fată (trăiește în Elveția), Alexandra.

Actele din "dosarul personal", ajuns în Muzeul Teatrului Național, permit reconstituirea drumurilor ei în teatrul capitalei: 1914-1919, Compania Bulandra; 1919-1921, Compania Excelsior; 1922-1929, Teatrul Național; 1929-1933, Teatrul Ven-

tura; din 1933 și pînă la pensionare, în 1968, la Teatrul Național. Pensionarea s-a petrecut "în bloc" și ține de burlescul timpului. "Artiștii poporului" și "emeriiții" au fost convocați să primească, fără explicații, decizia, deși erau dornici de lucru și Sică Alexandrescu și Marcel Anghelescu, Giugaru, Birlic, Finteșteanu...

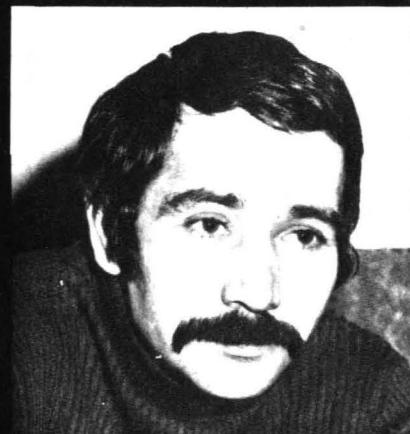
Cînd se retrăgea din teatru, Aura Buzescu avea la activ peste o jumătate de veac de izbînzii scenice. N-a jucat mult. S-a respectat în tot ce a înfăptuit. Într-un formular privind "Activitatea profesională a actorului", cerut prin anii '50 de Ministerul Artelor, actrița numește rolurile reprezentative.

I-a fost parteneră în 1923 lui Demetriade în Hamlet (Ofelia), în 1926 strălucește alături de G.Vraca și Gh.Ciprian în Faust. Dramă modernă este ilustrată de Ibsen (Rata sălbatică, 1928), Strindberg (Tatăl, 1920), Paul Claudel (Îngerul a vestit pe Maria, 1940). Rolul de suflet - schilleriana Maria Stuart (1943). O demonstrație de forță dramatică, alături de Vraca - Din jale se întrupează Electra de O'Neill (1943), Consilierii sovietici din Teatrul Național sint copleșiți de jocul mării actrițe în Trei surori (1950) și în drama lui Andersen-Nexö Cei din Dangaard (1954). Pentru ei, Aura Buzescu reprezenta tipul ideal de actor stanislavskian! Din păcate, străinătatea n-a cunoscut creația românei în piesa lui Dürrenmatt Vizita bătrînei doamne (1965).

Dintre cîți au încercat să fixeze originalitatea acestei fascinante prezențe la rampa teatrului românesc, N.Carandino a trasat cu finețe liniile portretului: "Intrarea ei în scenă anunță drama. Este în atitudine, în concentrarea ei nervoasă - prevestirea nenorocirii. Un fior trece prin sală și acest fior este decisiv pentru ca să dispară rampa, pentru ca publicul să participe (...). Nu numai prin timbrul vocii, prin atitudine, prin gesturi joacă Aura Buzescu. Ea este dintre rarele noastre actrițe care posedă și practică știința suverană a pauzei-pauză care-și întinde stăpînirea de la granița tăcerii, iar tăcerea, la rîndul ei, de la marginile vidului sonor (...). Capacitatea ei de a exprima toate asprimile urii și toate suavitățile dragostei ține de miracol."

■ IONUȚ NICULESCU

CORNELIU DUMITRAȘ

FLORIN VASILIU

Florin Vasiliu a debutat la Iași într-o perioadă de mare strălucire a casei lui Alecsandri, în 1939 în opera Vagabonzii de Ziehrer. L-am văzut immortalizat într-o fotografie, tuns chilug, puștan semeț, între mării actori ieșeni Miluță Gheorghiu și Margareta Baciu.

În 1946 îl găsim la București, la teatrul de revistă "Atlantic", ca apoi să treacă la teatrul de revistă "Tănase".

Între 1948-1950 urmează cursurile institutului de teatru avînd în cei patru ani de studiu o serie de profesori străluciți ca Ion Manolescu, Beate Fredanov, Sică Alexandrescu și Moni Gheleter.

Este repartizat la Teatrul Tineretului, sala fiind pe vremea aceea în localul Liceului "Sf.Sava". Alci joacă printre alte piese în "Sinziana și Pepelea", alături de Iancovescu și Daclan, interpretînd rolul lui Lăcustă Vodă.

Peste treizeci de roluri, de prima mărime, joacă pe scena Teatrului Tineretului, mutată ulterior în actuala sală a Teatrului de Comedie, roluri cu care obține meritate succese, demonstrînd pe lîngă talent original, multă eleganță și farmec, simplitatea jocului său dînd uneori iluzia că nu face decît să se joace pe sine.

Dar Florin Vasiliu a trecut din cînd în cînd de partea cealaltă a scenei, devenind autor dramatic.

În colaborare cu colegul său Vasile Nițulescu scrie piesa "Ultima generație", inspirată din viața absolvenților de liceu al anului 1944. Premiera are loc la Craiova și Amza Pellea, Ion Marinescu și Silvia Popovici, pe atunci tineri actori craioveni, dau strălucire piesei. A mai scris de asemenea "Casa din strada Coșbuc 10" piesă ce s-a jucat la opt teatre din țară. În sfîrșit "Vrei să fii nevasta mea?" o savuroasă comedie, este ultima creație literară, prezentată pe scenele din București și din provincie.

În acest început de an Florin Vasiliu a plecat pe drumul fără întoarcere, lăsîndu-ne amintirea personajelor create, despre care ne spunea, cu nostalgie, adesea "Ei dragii mei, nu știu cine a spus că viața actorului sînt rolurile sale, restul are mai puțină importanță.

"Cred că avea dreptate!"

■ CONST. DINESCU